Сікаленко А. В., студентка 4 курсу
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка
Науковий керівник: Волошко Л.Б., к.пед.н., доцент

БАДМІНТОН ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВАДАМИ СЛУХУ

За статистикою Всесвітньої організації охорони здоров`я у всьому світі нараховується близько 250 млн. осіб з особливими потребами, з яких 42 млн. мають вади слуху (глухоту або туговухість). В Україні ж налічується близько 1 млн. дорослих та 300 тис. дітей з порушеннями слуху. За даними Міністерства освіти і науки України такий дефект мають 5,9 тис. школярів [4].

Порушення слуху є причиною цілої низки вторинних відхилень, насамперед порушення мови. Це обумовлює появу труднощів під час оволодіння всіма видами рухових умінь та навичок. Зокрема, у дітей 13-14 років з розладами слуху для ходьби та бігу притаманні специфічні особливості: човгання ногами, бічні розгойдування, дискоординація. Також виявлено низький рівень розвитку всіх форм прояву швидкості (часу рухової реакції, частоти одиночного руху та цілісного рухового акту), м’язової рецепції, станової сили, статичної витривалості у порівнянні з їхніми однолітками [3; 4].

Водночас Круцевич Т. Ц. зауважує, що у цього контингенту дітей відзначається погіршення рухової пам’яті, недостатньо точна координація [1]. Як зазначає Бабенкова Р. Д., у цих дітей спостерігаються порушення постави у вигляді сколіозу, більш плоскої Т-грудної клітки. Ці відхилення помічені у 60-80% учнів молодшої школи з вадами слуху [2].

Зважаючи на вищенаведені дані, актуальним завданням вважаємо пошук та застосування ефективних, доступних засобів та методів фізичного виховання, які б сприяли адаптації молодших школярів 13-14 років з вадами слуху, а головне – їхньому гармонійному фізичному розвитку на рівні зі здоровими дітьми. Адже наявність даного дефекту не обмежує можливості

фізичного розвитку дітей, проте потребує використання особливої методики і спеціальних фізичних вправ на уроках фізичної культури.

Як доступний та ефективний засіб, можна виділити гру у бадмінтон. Варто зазначити, що заняття бадмінтоном сприяють поліпшенню роботи органів і систем організму, зміцненню здоров'я, формуванню фізичних якостей, позитивно впливають на емоційно-чуттєву сферу. Це досягається шляхом організації корекційно-спрямованих занять, що передбачають розвиток просторово-орієнтовної діяльності, рухової сфери, здатності відчувати та оцінювати швидкість рухів, їх амплітуду, ступінь напруги і розслаблення м'язів [2].

Для навчання грі у бадмінтон молодших школярів з вадами слуху необхідна спеціально організована система, яка б враховувала психофізіологічні особливості розвитку рухової сфери та комплексно впливала на розвиток всього організму.

У зв`язку з цим Ігнатьєв В. О. виокремлює наступні вимоги щодо побудови уроків фізичної культури у спеціальних (корекційних) школах для дітей з вадами слуху з пріоритетним застосуванням елементів бадмінтону: необхідно враховувати індивідуальні особливості кожного учня (рівень морфо-функціонального розвитку, стан збережених рухових функцій, рівень фізичної підготовленості); у ввідній частині уроку переважним чином застосовувати загальнорозвиваючі вправи з елементами бадмінтону; заняття проводити в середньому темпі при частоті пульсу 130 -150 ударів/хвилину; спеціальні фізичні вправи обов'язково повинні чергуватися з дихальними вправами; особливого значення надавати багаторазовому повторенню конкретної вправи протягом тривалого часу; використовувати метод наочності, застосовуючи різноманітний роздатковий матеріал (волани, ракетки, дошки для зображення техніко-тактичних дій); сприяти розвитку усного мовлення за допомогою постійного контактування з дітьми з метою їх кращої адаптації та соціалізації [2; 3].

Ігнатьєв В. О. у молодшій спеціальній школі умовно поділяє курс навчання бадмінтону на 3 етапи:

– підготовчий етап – включає використання спеціальних підготовчих і підвідних вправ, направлених на розвиток конкретних фізичних якостей, необхідних дитині для гри у бадмінтон (5-6 уроків по 45 хв.);

– основний етап – ознайомлення з технікою виконання всіх основних ударів і передач (8 уроків) та закріплення основних технічних прийомів (8 уроків);

– заключний етап – передбачає стабілізацію та вдосконалення навичок гри у бадмінтон (10 і більше уроків) [2; 3].

У результаті проведення уроків фізичної культури за запропонованою методикою протягом одного навчального року у молодших школярів з вадами слуху виявлено: зростання швидкісно-силових показників та рівня координаційних здібностей відповідно у 69,7% та 62,8% учнів; позитивні зміни у скелетно-м`язовому корсеті (у 62%); поліпшення мовленнєвих функцій (у 45%) та емоційно-вольового стану (у 75,5%) [3].

Отже, можна стверджувати, що впровадження бадмінтону у процес фізичного виховання молодших школярів з вадами слуху є актуальним. Адже навчання грі у бадмінтон відрізняється новизною, ефективністю та доступністю для даної категорії дітей. А головне сприяє їхньому гармонійному фізичному розвитку на рівні зі здоровими дітьми.

Література

1. Байкина Н. Г. Влияние потери слуха на адаптационные и реабилитационные процессы глухих подростков / Н. Г. Байкина, А. В. Мутьев, Я. В. Крет // Адаптивная физическая культура. – 2002. – № 4 (12). – С. 14-19.
2. Смирнов Ю. Н. Бадминтон / Ю. Н. Смирнов // Физкультура и спорт. 2001. – 32 с.
3. Ляхова І. М. Здібність слабочуючих дітей 10-12 років до точності відтворення просторових параметрів рухів // Молода спортивна наука України : зб. наук. ст. з галузі фіз. культури та спорту / І. М. Ляхова. – Л., 2001. – Вип. 5. – Т. 2. – С. 236-241.
4. Шеремет Б. М. Інтеграція аномальної дитини в сучасній системі соціальних відносин / Б. М. Шеремет. – К., 1994. – С. 13-22.